

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές: Δέσποινα Ξενάκη (Α.Μ. ΣΟΕΑ 14161)
Μιχάλης Καραβός (Α.Μ. ΣΟΕΑ 13371)
Ελεγκτική Εταιρία: Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
Τύπος έκθεσης ελέγχου ελεγκτών: Με σύμφωνη γνώμη
Ημερομηνία έκδοσης έκθεσης ελέγχου: 25 Φεβρουαρίου 2019
Διεύθυνση Διαδικτύου: www.bankofgreece.gr

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018
ΕΤΟΣ ΕΝΕΝΗΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ
(σε ευρώ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		31.12.2018	31.12.2017	ΠΑΘΗΤΙΚΟ		31.12.2018	31.12.2017
1.	Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό	5.390.195.138	5.190.832.297	1.	Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία	32.717.386.050	31.111.777.700
2.	Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	2.483.673.148	2.597.159.265	2.	Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	6.942.079.203	1.959.800.623
2.1	Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)	702.267.928	685.692.703	2.1	Τρεχούμενοι λογαριασμοί (περιλαμβανομένων των υποχρεωτικών καταθέσεων)	2.819.079.203	1.959.800.623
2.2	Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και λοιπές απαιτήσεις	1.781.405.220	1.911.466.562	2.2	Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	4.030.000.000	0
3.	Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	320.388.447	271.455.735	2.3	Καταθέσεις προθεσμίας	0	0
3.1	Απαιτήσεις έναντι της γενικής κυβέρνησης	16.359.029	15.920.425	2.4	Αντισρεπτικές πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας	0	0
3.2	Λοιπές απαιτήσεις	304.029.418	255.535.310	2.5	Καταθέσεις για την κάλυψη περιθωρίων	93.000.000	0
4.	Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	521.741	23.489	3.	Λοιπές υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	0	0
4.1	Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα και δάνεια	521.741	23.489	4.	Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ	24.953.984.561	12.397.028.127
4.2	Απαιτήσεις που απορρέουν από πιστωτικές διευκολύνσεις στο πλαίσιο του ΜΣΙ II	0	0	4.1	Γενική κυβέρνηση	23.518.798.954	11.090.282.518
5.	Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	10.123.400.000	12.059.000.000	4.2	Λοιπές υποχρεώσεις	1.435.185.607	1.306.745.609
5.1	Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης	958.400.000	680.000.000	5.	Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	2.395.528.696	2.423.950.875
5.2	Πράξεις για μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης	9.105.000.000	11.100.000.000	6.	Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	714.999.931	711.599.699
5.3	Αντισρεπτικές πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας	0	0	7.	Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	2.529	2.415
5.4	Διαρθρωτικές αντισρεπτικές πράξεις	0	0	7.1	Καταθέσεις και λοιπές υποχρεώσεις	2.529	2.415
5.5	Διευκόλυνση ορακής χρηματοδότησης	60.000.000	279.000.000	7.2	Υποχρεώσεις που απορρέουν από πιστωτικές διευκολύνσεις στο πλαίσιο του ΜΣΙ II	0	0
5.6	Πιστώσεις για την κάλυψη περιθωρίων	0	0	8.	Λογαριασμός ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ	0	0
6.	Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	947.532.869	21.614.898.570	9.	Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος	28.596.286.346	64.160.258.188
7.	Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	76.536.148.136	73.944.793.921	9.1	Υποχρεώσεις συνδεδεμένες με την έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ	0	0
7.1	Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής	64.908.555.192	60.624.764.994	9.2	Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ	0	4.758.609.980
7.2	Λοιπά χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	11.627.592.944	13.320.028.927	9.3	Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δόσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)	28.596.286.346	59.401.648.208
8.	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε ευρώ έναντι της γενικής κυβέρνησης	5.295.537.932	5.717.976.316	9.4	Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)	0	0
9.	Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	5.963.874.072	1.914.063.363	10.	Στοιχεία παθητικού υπό τακτοποίηση	1.985.586	913.852
9.1	Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ	564.765.496	564.765.496	11.	Λοιπές υποχρεώσεις	770.434.515	1.068.668.202
9.2	Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ	1.178.260.606	1.178.260.606	11.1	Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού	37.766	544
9.3	Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ	4.133.564.050	0	11.2	Δεδουλευμένα έξοδα και προεισπραχθέντα έσοδα	47.212.839	71.722.619
9.4	Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δόσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)	0	0	11.3	Λοιπά στοιχεία	723.183.910	996.945.039
9.5	Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)	87.283.920	171.037.261	12.	Προβλέψεις	7.805.756.379	7.600.331.097
10.	Στοιχεία ενεργητικού υπό τακτοποίηση	0	85.254	13.	Λογαριασμοί αναπροσαρμογής	3.671.010.783	3.412.541.786
11.	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	2.101.918.610	2.130.224.128	14.	Μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικά	593.735.514	593.639.774
11.1	Κέρματα ζώνης ευρώ	56.780.853	63.463.487	14.1	Μετοχικό κεφάλαιο	111.243.362	111.243.362
11.2	Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού	561.412.923	564.103.667	14.2	Τακτικό αποθεματικό	111.243.362	111.243.362
11.3	Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	101.614.906	97.185.041	14.3	Έκτακτο αποθεματικό	84.500.000	84.500.000
11.4	Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού	62.905	102.453	14.4	Ειδικό αποθεματικό από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων	285.443.789	285.443.789
11.5	Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωθέντα έξοδα	819.046.810	817.745.677	14.5	Λοιπά ειδικά αποθεματικά	1.305.001	1.209.261
11.6	Λοιπά στοιχεία	563.000.213	587.623.803	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	109.163.190.093	125.440.512.338	

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΤΑΞΕΩΣ)		31.12.2018	31.12.2017
1.	Τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου από τη διαχείριση του "Κοινού Κεφαλαίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Φορέων" σύμφωνα με τον Ν. 2469/97	42.000.135.348	28.415.135.348
2.	Τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου και λοιπά χρεόγραφα από τη διαχείριση και θεματοφύλαξη κεφαλαίων δημοσίων οργανισμών, ασφαλιστικών φορέων και ιδιωτών	4.340.621.093	4.389.741.122
3.	Περιουσιακά στοιχεία αποδεκτά από το Ευρωσύστημα ως ασφάλεια για πράξεις νομισματικής πολιτικής και παροχή ενδομερικής ρευστότητας	13.766.457.281	18.544.999.389
4.	Περιουσιακά στοιχεία αποδεκτά από την Τράπεζα της Ελλάδος ως ασφάλεια για πράξεις έκτακτης παροχής ρευστότητας προς τα πιστωτικά ιδρύματα	11.788.827.794	78.917.229.205
5.	Λοιποί λογαριασμοί τάξεως	15.328.728.889	14.773.453.517
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΑΞΕΩΣ		87.224.770.405	145.040.558.581

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 2018		2 0 1 8	2 0 1 7
(σε ευρώ)			
1.	Καθαροί τόκοι - έσοδα	961.179.432	1.157.858.591
1.1	Τόκοι - έσοδα	961.277.610	1.199.436.654
1.2	Τόκοι - έξοδα	-98.178	-41.578.063
2.	Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, αποσβέσεις και προβλέψεις για κινδύνους	29.524.438	12.676.418
2.1	Πραγματοποιηθέντα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις	29.524.438	12.676.418
2.2	Αποσβέσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και θέσεων	-7.346.535	-4.530.231
2.3	Μεταφορά από πρόβλεψη έναντι πιστωτικών κινδύνων και κινδύνων από τη διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών, των επιτοκίων και της τιμής του χρυσού	7.346.535	4.530.231
3.	Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	89.219.136	78.042.738
3.1	Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	92.953.781	80.936.433
3.2	Έξοδα για αμοιβές και προμήθειες	-3.734.645	-2.893.695
4.	Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές	56.812.050	38.841.503
5.	Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος	50.209.184	140.265.261
6.	Λοιπά έσοδα	12.478.216	14.021.505
Σύνολο καθαρών εσόδων		1.199.422.456	1.441.706.016
7.	Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών	-262.265.213	-268.665.229
8.	Λοιπές δαπάνες διαχείρισης	-67.830.887	-53.937.156
9.	Αποσβέσεις ενσώματων και ασώματων παγίων στοιχείων ενεργητικού	-12.541.221	-14.742.577
10.	Δαπάνες για τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος	-784.390	-1.610.438
11.	Λοιπά έξοδα	0	-52.341.066
12.	Προβλέψεις	-198.399.265	-108.609.347
Σύνολο εξόδων		-541.820.976	-499.905.813
ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΕΩΣ		657.601.480	941.800.203

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΕΡΔΩΝ
(Άρθρο 71 του Καταστατικού)

	2 0 1 8	2 0 1 7
Μέρισμα προς πληρωμή: 0,47712 ευρώ ανά μετοχή σε 19.864.886 μετοχές	9.477.934	9.477.934
Φόρος μερισμάτων (συντελεστής 29%, άρθρα 47 και 58 του Ν. 4172/2013, όπως ισχύουν)	3.871.269	3.871.269
Υπόλοιπο περιεχόμενο στο Ελληνικό Δημόσιο	644.252.277	928.451.000
	657.601.480	941.800.203

Σημείωση: Το μικτό μέρισμα της χρήσης 2018 ανέρχεται σε 0,6720 ευρώ ανά μετοχή. Στο πληρωτέο μέρισμα (0,47712 ευρώ ανά μετοχή) θα γίνει παρακράτηση φόρου με συντελεστή 15% σύμφωνα με τον Ν. 4172/2013, άρθρο 64 παρ. 1, όπως ισχύει.

Αθήνα, 25 Φεβρουαρίου 2019

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΓΩΝΗ

Έκθεση Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Προς τους Μετόχους της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έκθεση Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος (η Τράπεζα), οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2018, την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως και τον πίνακα διάθεσης κερδών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περιληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 και την χρηματοοικονομική της επίδοση για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές που έχει καθορίσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), με την "Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34)", όπως αυτές έχουν υιοθετηθεί από την Τράπεζα στο άρθρο 54Α του Καταστατικού της και για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες της ΕΚΤ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 "Περί ανωνύμων εταιριών" και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, όπου αυτά έχουν εφαρμοστεί από την Τράπεζα Ελλάδος.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρομε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκαν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πρόβλεψη έναντι πιστωτικού κινδύνου

Η πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων ανήλθε κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε € 5.311,7 εκατ., σε σύγκριση με € 5.309 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017. Η πρόβλεψη αυτή, περιλαμβάνει και την πρόβλεψη έναντι πιστωτικού κινδύνου.

Η εκτίμηση και επιμέτρηση της πρόβλεψης έναντι του πιστωτικού κινδύνου γίνεται από τη Διοίκηση, με τη χρήση μοντέλου, είναι υποκειμενική και εμπεριέχει υψηλό βαθμό κρίσης που ασκεί η Διοίκηση κι επομένως θεωρήσαμε ότι αποτελεί ένα σημαντικό θέμα ελέγχου.

Η Διοίκηση έχει παράσχει πληροφορίες σχετικά με την πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων στη σημείωση 12 του Παθητικού "Προβλέψεις", παράγραφος "γ. Πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων" των οικονομικών καταστάσεων.

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων και ακολουθώντας μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο, αξιολογήσαμε την επάρκεια της πρόβλεψης έναντι του πιστωτικού κινδύνου που επιμετρώνται από τη Διοίκηση. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Αξιολόγηση του σχεδιασμού των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την πρόβλεψη έναντι του πιστωτικού κινδύνου που επιμετρώνται από τη Διοίκηση, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με την καταλληλότητα της μεθόδου και του μοντέλου καθώς και των κρίσεων που ασκεί η Διοίκηση για την εκτίμηση της πρόβλεψης αυτής.
- Με την υποστήριξη των ειδικών εμπειρογνομόνων μας (risk specialists), αξιολόγηση της καταλληλότητας της μεθοδολογίας και του μοντέλου που χρησιμοποιήθηκε από τη Διοίκηση για την επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου καθώς και αξιολόγηση της κρίσεως που άσκησε η Διοίκηση.
- Έλεγχος της πληρότητας και της καταλληλότητας των υποκείμενων δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου και σε δειγματοληπτική βάση έλεγχος της ακρίβειας των δεδομένων αυτών.
- Αξιολόγηση της ακρίβειας των γνωστοποιήσεων που σχετίζονται με αυτό το σημαντικό θέμα.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκαν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους

Η πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους ανήλθε κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε € 2.168,8 εκατ., σε σύγκριση με € 2.155,8 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Η εκτίμηση της πρόβλεψης για παροχές προς ασφαλισμένους περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και την άσκηση κρίσης της Διοίκησης αναφορικά με τον προσδιορισμό του ύψους των συντάξιμων αποδοχών, οι οποίες αποτελούν τη βάση για τον υπολογισμό της εκτίμησης της πρόβλεψης αυτής. Επιπρόσθετα, η εκτίμηση γίνεται με τη χρήση αναλογιστικού μοντέλου και περιλαμβάνει σημαντικές παραδοχές. Εξαιτίας της υποκειμενικότητας και του υψηλού βαθμού κρίσης που ασκείται από τη Διοίκηση θεωρήσαμε ότι αποτελεί ένα σημαντικό θέμα ελέγχου. Η Διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 12 του Παθητικού "Προβλέψεις" των οικονομικών καταστάσεων.

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων, και ακολουθώντας μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τη Διοίκηση αναφορικά με την πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Αξιολόγηση του σχεδιασμού των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την πληρότητα και ακρίβεια των δεδομένων, την μεθοδολογία καθώς και τις παραδοχές που χρησιμοποίησε η Διοίκηση για την εκτίμηση της πρόβλεψης για παροχές προς ασφαλισμένους.
- Αξιολόγηση του εύλογου προσδιορισμού του ύψους των συντάξιμων αποδοχών που αποτελούν την βάση για την εκτίμηση των προβλέψεων για παροχές προς ασφαλισμένους.
- Αξιολόγηση, με την υποστήριξη των ειδικών εμπειρογνομόνων μας (αναλογιστές), της καταλληλότητας και του εύλογου των σημαντικών αναλογιστικών υποθέσεων που χρησιμοποιήθηκαν στην αναλογιστική μελέτη για την εκτίμηση των προβλέψεων για παροχές προς ασφαλισμένους.
- Έλεγχος της πληρότητας των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν από τον εξωτερικό αναλογιστή και σε δειγματοληπτική βάση έλεγχος της ακρίβειας αυτών.
- Αξιολόγηση της ακρίβειας των γνωστοποιήσεων που σχετίζονται με αυτό το σημαντικό θέμα.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων” και στην Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία (Μέρος Α της Έκθεσης του Διοικητή χρήσης 2018), αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών. Η Έκθεση του Διοικητή αναμένεται να τεθεί στην διάθεση μας μετά την ημερομηνία της έκθεσης ελέγχου.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιαδήποτε μορφή συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εάν, όταν διαβάσουμε την Έκθεση του Διοικητή, με βάση τις εργασίες που έχουμε διενεργήσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό στους υπευθύνους για τη διακυβέρνηση της Τράπεζας.

Ευθύνες της Διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των οικονομικών καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές που έχει καθορίσει η ΕΚΤ, με την “Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34)”, όπως αυτές έχουν υιοθετηθεί από την Τράπεζα στο άρθρο 54Α του Καταστατικού της, και σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 “Περί ανωνύμων εταιριών” και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, όπου αυτά έχουν εφαρμοστεί από την Τράπεζα, για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες της ΕΚΤ, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων - Συνέχεια

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.
- Κατανοούμε τις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου της Τράπεζας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Γενικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου χρήσης 2018 και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του κ.ν. 2190/1920.

β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου χρήσης 2018 έχει καταρτισθεί σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας και τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43^α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Τράπεζα της Ελλάδος και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση «Υπηρεσίες Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή - Λογιστή» των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 24 Φεβρουαρίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο ενός έτους με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

25 Φεβρουαρίου 2019

Δέσποινα Ξενάκη

Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

A.M. ΣΟΕΛ: 14161

Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών
Λογιστών

Φραγκοκκλησιάς 3α & Γρανικού

151 25 Μαρούσι

A.M. ΣΟΕΛ: E 120

Μιχάλης Καραβάς

Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

A.M. ΣΟΕΛ: 13371

Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών
Λογιστών

Φραγκοκκλησιάς 3α & Γρανικού

151 25 Μαρούσι

A.M. ΣΟΕΛ: E 120

Η «Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών», η «Deloitte Business Solutions A.E.», η «Deloitte Business Process Solutions Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Λογιστικών Υπηρεσιών» και η «Deloitte Alexander Competence Center A.E.» είναι οι ελληνικές εταιρείες μέλη της Deloitte Touche Tohmatsu Limited, μιας ιδιωτικής Βρετανικής εταιρίας περιορισμένης ευθύνης («DTTL»). Η «Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών» παρέχει ελεγκτικές (audit) υπηρεσίες καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες διαχείρισης εταιρικού κινδύνου (risk advisory), η «Deloitte Business Solutions A.E.» χρηματοοικονομικές (financial advisory), φορολογικές (tax) και συμβουλευτικές (consulting) υπηρεσίες και η «Deloitte Business Process Solutions Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Λογιστικών Υπηρεσιών» λογιστικές υπηρεσίες (accounting outsourcing). Η «Deloitte Alexander Competence Center A.E.» επιχειρήσεων με έδρα στη Θεσσαλονίκη είναι ένα κέντρο καινοτομίας που παρέχει χρηματοοικονομικές (financial advisory), φορολογικές (tax), συμβουλευτικές (consulting) υπηρεσίες και συμβουλευτικές υπηρεσίες διαχείρισης εταιρικού κινδύνου (risk advisory). Η «Κοϊμτζόγλου-Μπακάλης-Βενιέρης-Λεβέντης & Συνεργάτες Δικηγορική Εταιρία» ("KBVL Law Firm") είναι ελληνική δικηγορική εταιρεία που παρέχει νομικές υπηρεσίες και συμβουλές στην Ελλάδα.

ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ.: 001223601000

© 2019. Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τη Deloitte Ελλάδα.